

NORMATYWNA REGULACJA POCZĄTKOWEJ FAZY POSTĘPOWANIA PRZYGOTOWAWCZEGO

Streszczenie. Została przeprowadzona analiza przepisów KPK Ukrainy oraz resortowych aktów normatywnych, regulujących działalność związana z przyjmowaniem wniosków i zawiadomień o przestępstwach karnych oraz o wprowadzanie danych do Jedyne go Rejestru Postępowań Przygotowawczych. Uwagę zwraca się na niejednoznaczność poglądów naukowych na temat ustalenia etapów postępowania karnego. Należy zauważyć, że struktura postępowania karnego, zawarta w art. 3 cz. 1 ust. 10 KPK Ukrainy, określona jest w sposób niejasny i wymaga dopracowania. Podkreśla się, że nie wszystkie źródła informacji na temat przestępstw karnych z wystarczającym prawdopodobieństwem wskazują na oznaki zbrodni, co z kolei jest wystarczające dla wprowadzania informacji o nim do Jedyne go Rejestru Postępowań Przygotowawczych. W poszczególnych przypadkach występuje konieczność weryfikacji takich wniosków i zawiadomień, w stosunku do których ustawa powinna określić zasoby proceduralne. Próbę rozwiązania tej kwestii w resortowym akcie normatywnym (Postanowienie dotyczące funkcjonowania Jedyne go Rejestru Postępowań Przygotowawczych) nie można uznać za sukces. Poszczególne jego przepisy wymagają wyjaśnienia, a ostatecznie pytanie to musi znaleźć rozwiązanie w KPK Ukrainy.

Słowa kluczowe: postępowanie karne, postępowanie wstępne, wnioski i zawiadomienia o przestępstwach, decyzje procesowe, weryfikacja informacji o przestępstwie, Jedyne Rejestru Postępowań Przygotowawczych.

J. Lukjanchykov
doktor habilitowany
nauk prawnych,
profesor katedry
prawa informacyjnego
oraz prawa własności
intelektualnej
Narodowy Uniwersytet
Techniczny Ukrainy „KPI”
(m. Kijów, Ukraina)

B. Lukjanchykov
doktor nauk prawnych,
docent katedry
kryminalistyki oraz
medycyny sądowej
Narodowej Akademii
Spraw Wewnętrznych
(m. Kijów, Ukraina)

FIRST STAGE PRETRIAL PROCEEDINGS' REGULATIONS

Abstract. It is analyzed the Ukrainian criminal procedural Code's norms and the departmental regulations by which the activity concerning the acceptance of the alleged criminal violation's petitions and messages as well as the entry of the information into the integrated registry of pretrial proceedings is regulated. It is taken attention to the ambiguity of the scientists' views on the determination of the criminal proceedings' stages. It is indicated that the criminal proceedings' structure mentioned in the point 10, part 1 article 3 Ukrainian criminal procedural Code is determined insufficiently clearly and needs the clarifications. It is noticed that not all information sources about the criminal offences indicate the constituent element of offence with the sufficient degree of probability that is sufficient for the entry of the information into the integrated registry of pretrial proceedings. Sometimes a need arises to verify these petitions and messages for what the procedural means should be indicated. The offer to regular this question in the departmental regulations (Provision about the procedure of the integrated registry of pretrial proceedings) can't be recognized successful. Some provisions need the clarifications and in the last analysis this question can be regulated by the Ukrainian criminal procedural Code.

Key words: the criminal proceedings, the pretrial proceedings, the criminal violation's petitions and messages, the proceeding decisions, the information review about the crime, the integrated registry of pretrial proceedings.

НОРМАТИВНЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ ПОЧАТКОВОГО ЕТАПУ ДОСУДОВОГО ПРОВАДЖЕННЯ

Анотація. Здійснено аналіз норм КПК України та відомчих нормативно-правових актів, якими врегульовується діяльність з прийняття заяв та повідомлень про кримінальні правопорушення і внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Акцентовано увагу на неоднозначність поглядів науковців на визначення стадій кримінального провадження. Зазначається, що структура кримінального провадження визначена у п. 10 ч. 1 ст. 3 КПК України визначена недостатньо чітко та потребує уточнення. Звернуто увагу на те, що не усі джерела відомостей про кримінальні правопорушення з достатнім ступенем імовірності вказують на ознаки злочину, що є достатнім для внесення відомостей про нього до Єдиного реєстру досудових розслідувань. В ряді випадків виникає необхідність перевірки таких заяв і повідомлень, для чого в законі мають бути визначені процесуальні засоби. Спробу вирішити дане питання у відомчому нормативному акті (Положенні про порядок ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань) не можна визнати вдалою. Окремі його положення потребують уточнення, а в кінцевому вигляді дане питання має знайти вирішення в КПК України.

Ключові слова: кримінальне провадження, досудове розслідування, заяви та повідомлення про злочин, процесуальні рішення, перевірка інформації про злочин, Єдиний реєстр досудових розслідувань.

Постановка проблеми. Система кримінального провадження України зазнала суттєвих змін у зв'язку з прийняттям нового Кримінального процесуального кодексу. Сьогодні кримінальне провадження поділяється на дві частини: досудове та судове. Якщо раніше досудове провадження складалося із двох стадій (порушення кримінальної справи та досудове розслідування), то сьогодні визначена лише стадія досудового розслідування. У цьому зв'язку в теорії та практиці виникає чимало питань, які не знаходять однозначного вирішення, що є абсолютно закономірним. Особи, які мають застосовувати на практиці норми чинного КПК України прагнуть отримати чіткі відповіді на питання, що у них виникають, а відповіді на них мають надати науковці. В окремих випадках вони обґрунтовують пропозиції щодо удосконалення нормативного врегулювання діяльності пов'язаної з отриманням повідомлень про кримінальні правопорушення та прийняттям відповідного процесуального рішення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема початкового етапу досудового провадження завжди привертала увагу науковців як в Україні, так і за її межами. Значний внесок у її розроблення зробили С. В. Бородін, В. Г. Гончаренко, А. Я. Дубинський, Л. М. Карнеєва, Л. М. Лобойко, В. Т. Нор, Д. П. Письменний, М. А. Погорецький, С. В. Слінько, Л. Д. Удалова, В. Ю. Шепітько, М. Є. Шумило та інші. Разом з тим, низка питань, що стосуються початкового етапу досудового розслідування залишається дискусійними, потребують подальшого дослідження та вирішення.

Мета дослідження. Здійснити порівняльний аналіз норм КПК 1960 р. та чинного КПК України, а також думок науковців щодо правового регулювання початкового етапу кримінально-процесуальної діяльності з прийняття повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення правоохоронними органами та прийняття відповідних процесуальних рішень. Розробити пропозиції з удосконалення нормативної регламентації такої діяльності.

Виклад основного матеріалу. Аналіз норм чинного КПК України дозволяє дійти висновку про розподіл кримінального провадження на два етапи – досудове та судове провадження. Проте в п. 10 ст. 3 КПК перша частина провадження має назву досудове розслідування. У цьому зв'язку постає питання про співвідношення понять досудове провадження та досудове розслідування. При визначенні кримінального провадження

зазначається, що його змістом є процесуальні дії у зв'язку із вчиненням діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність (п. 10 ст. 3 КПК).

Досудове розслідування є першою стадією кримінального провадження, з чим погоджується більшість науковців [1, с. 23; 2, с. 27]. Разом з тим висловлюється й інша думка. Так В. Т. Нор вважає, що внесення відомостей про вчинене кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань (далі – ЄРДР) є першою стадією кримінального провадження, але її сутності та змісту діяльності не розкриває [3, с. 26].

Відповідно до чинного законодавства досудове розслідування, як стадія кримінального провадження, починається з моменту внесення відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань. У зв'язку із цим окремі науковці вважають зазначену процедуру спрощеною [4, с. 468-474].

Проте таке уявлення про порядок внесення відомостей до ЄРДР здається недостатньо обґрунтованим. Законодавець чітко визначає суб'єктів кримінально-процесуальної діяльності, які наділені правом вносити відомості про кримінальне правопорушення до ЄРДР (слідчий, прокурор) і термін протягом якого це має бути здійснено (не пізніше 24 годин після подання заяви, повідомлення про його вчинення або самостійного виявлення відомостей про це з будь-якого джерела) (ч. 1 ст. 214 КПК).

Переважна більшість заяв і повідомлень про кримінальні правопорушення надходить до органів внутрішніх справ, як правило, їх чергової частини. Певна частина таких повідомлень не містить ознак злочину. Вони містять відомості про інші правопорушення (адміністративні, дисциплінарні тощо). В результаті первинної перевірки повідомлень, відомості, що у них містяться не підтверджуються і заяви не передаються слідчим для дослідження та прийняття рішення про необхідність досудового розслідування та внесення їх до ЄРДР. На цій підставі окремі науковці вважають, що не всі заяви та повідомлення про правопорушення, що надійшли до правоохоронних органів, вносяться до ЄРДР, а відповідно, не завжди за ними розпочинається розслідування [5]. З цього приводу слід підтримати думку Л. М. Лобойка, який зазначає, що реєстрація заяв про злочини і реєстрація злочинів є різними поняттями. Відомості про кількість кримінальних проваджень, а відповідно внесених до ЄРДР заяв про злочини свідчать, що в умовах дії нового КПК значно більше потерпілих ніж раніше отримали можливість захистити свої порушені права у межах кримінального провадження [6, с. 24].

Інші науковці висловлюють занепокоєння можливістю зростання кількості кримінальних проваджень у 7, 8 разів (не беручи до уваги щорічне підвищення рівня злочинності у державі), що не може не відбитися на якості досудового розслідування, навантаженні слідчих. Ця обставина, зазначають вони, може викликати кадровий дефіцит у правоохоронних органів і непередбачувані фінансові витрати в процесі реалізації нового українського КПК. Це може стати причиною збільшення кількості перевірок правоохоронних органів за заявами, що не мають під собою достатніх правових підстав, адже навіть анонімні заяви віднині підлягають перевірці та внесенню до Реєстру, підвищити ризик кримінального переслідування невинних осіб, а також примусове втручання у сферу конституційних прав і свобод громадян [7, с. 132].

Внесення відомостей до ЄРДР не слід розглядати виключно як технічну роботу. Первинну перевірку таких повідомлень здійснюють ті посадові особи, які їх отримали (зазвичай чергова частина органу внутрішніх справ). З метою упорядкування діяльності з приймання та перевірки інформації про правопорушення, що надходить до органів внутрішніх справ, наказом МВС України від 19.11.2012 № 1050 затверджено Інструкцію про порядок ведення єдиного обліку в органах і підрозділах внутрішніх справ України заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події [8].

Зазначена Інструкція встановлює порядок ведення єдиного обліку органами і підрозділами внутрішніх справ України заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та

інші події, а також порядок здійснення контролю за його дотриманням. Прийняття заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події, незалежно від місця і часу їх учинення, повноти отриманих даних, особистості заявника, здійснюється цілодобово негайно тим органом внутрішніх справ, до якого надійшла заява чи повідомлення про вчинені кримінальні правопорушення та інші події, або самостійне виявлення слідчим або іншою службовою особою органу внутрішніх справ з будь-якого джерела обставин, що можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення.

Анонімні листи, що містять відомості про вчинені кримінальні правопорушення, реєструються лише в підрозділах документального забезпечення і передаються за резолюцією керівника органу внутрішніх справ або особи, яка виконує його обов'язки, до структурних підрозділів для використання при розкритті злочинів. Отже, анонімні заяви та повідомлення про кримінальні правопорушення автоматично не вносяться до ЄРДР. Разом з тим, інформація, що у них міститься не залишається поза увагою співробітників оперативних підрозділів. Перевірка інформації, що у них міститься відбувається за межами кримінального провадження. Для цього можуть застосовуватися засоби і методи, що передбачені Законом України «Про оперативно-розшукову діяльність». Якщо в ході перевірки таких повідомлень будуть установлені ознаки кримінального правопорушення, це стане підставою для передачі матеріалів слідчому та внесення відомостей до ЄРДР.

В ряді випадків перевірка інформації, що міститься в заявах або повідомленнях про кримінальні правопорушення проводиться уповноваженими працівниками чергових частин, перелік яких визначено Інструкцією. Оперативний черговий, отримавши заяву чи повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення та іншу подію зобов'язаний відразу зареєструвати її в журналі Єдиного обліку та направити на місце події слідчо-оперативну групу чи оперативну групу.

Заяви або повідомлення фізичних або юридичних осіб про вчинення кримінального правопорушення та іншої події можуть бути усними або письмовими. Усні заяви про вчинення кримінального правопорушення заносяться до протоколу, форма якого наведена у додатку до Інструкції. Протокол підписують заявник та посадова особа, яка прийняла заяву.

Заявника під підпис попереджають про кримінальну відповідальність за завідомо неправдиве повідомлення про вчинення злочину, передбачену статтею 383 Кримінального кодексу України.

Заяви та повідомлення можуть містити різний обсяг інформації про кримінальне правопорушення. Тому оперативний черговий може здійснити певні дії для їх перевірки та отримання додаткової інформації, яка буде підтверджувати або спростовувати наявність у діянні ознак злочину. У невідкладних випадках може бути проведений огляд місця події (ч. 3 ст. 214 КПК). Наявність такої інформації дозволяє оперативному черговому, вже на цьому етапі, відділити заяви та повідомлення, що містять відомості про ознаки злочину та після реєстрації в журналі ЄО передати їх начальникові слідчого підрозділу для внесення слідчими відповідних відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Заяви і повідомлення, у яких відсутні відомості про злочин, після реєстрації в журналі ЄО оперативний черговий доповідає начальникові органу внутрішніх справ для розгляду та прийняття рішення згідно із Законом України «Про звернення громадян» або Кодексом України про адміністративні правопорушення.

Якщо начальник органу внутрішніх справ встановить, що заява чи повідомлення містять відомості про злочин, він за своєю резолюцією (не пізніше однієї доби з часу реєстрації заяви в ЄО) повертає її до чергової частини для негайної передачі начальнику слідчого підрозділу. Зазначений порядок перевірки інформації про кримінальні правопорушення створює додаткові гарантії захисту прав та законних інтересів як заявника, так і особи щодо якої вони подані.

Таким чином, перед тим як інформація про кримінальне правопорушення надійде до слідчого вона підлягає перевірці з боку оперативного чергового та підпорядкованих йому осіб, а також керівника органу внутрішніх справ. Це дозволяє зменшити навантаження на слідчого, зосередити його увагу на роботі над дійсними а не уявними злочинами.

До прийняття КПК України 2012 р. подібна діяльність здійснювалась в стадії порушення кримінальної справи, яку розглядали як фільтр до стадії досудового розслідування. Термін такої перевірки міг тривати до 10 діб і обумовлювався об'єктивними обставинами правопорушення, необхідністю отримати достатню інформацію для прийняття процесуального рішення. Здійснювалась вона обмеженими процесуальними засобами, які були названі у законі. Як і сьогодні єдиною слідчою дією для перевірки інформації про злочин був огляд місця події у невідкладних випадках. Підсумковим процесуальним рішенням такої перевірки була постанова про порушення кримінальної справи або відмову у цьому. Винесення постанови про порушення кримінальної справи та прийняття її до свого провадження свідчило про завершення першої стадії кримінального процесу та початок досудового розслідування.

Чинним КПК внесено певні зміни у такий порядок. Після перевірки заяви або повідомлення про кримінальне правопорушення оперативним черговим її передають слідчому, який у журналі ЄО ставить відмітку про час та дату її отримання, посаду, прізвище та підпис, вносить в електронному вигляді, відомості про реєстраційний номер журналу ЄО, номер кримінального провадження, дату та годину перенесення заяви чи повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення та іншої події до Єдиного реєстру досудових розслідувань. Контроль за достовірністю внесених відомостей забезпечує працівник підрозділу інформаційно-аналітичного забезпечення (п. 3.13 Інструкції).

Внесення слідчим відомостей про кримінальне правопорушення до Єдиного реєстру досудових розслідувань слід розглядати як його процесуальне рішення. Слідчий зобов'язаний внести відомості до ЄРДР не у будь-якому випадку, а тільки тоді, коли заява, повідомлення або інше джерело можуть свідчити про вчинення кримінального правопорушення. Форма такого процесуального рішення слідчого не узгоджується з вимогами ч. 3 ст. 110 КПК, згідно з якою воно має прийматися у формі мотивованої постанови, а її відсутність робить неможливим оскарження факту початку досудового розслідування [9, с. 427].

Піддавши аналізу вихідну інформацію слідчий доходить висновку, що вона вказує на ознаки кримінального правопорушення, яке потребує досудового розслідування і вносить відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань. З цього часу він може застосовувати усі засоби пізнавальної діяльності, що передбачені КПК для встановлення обставин кримінального правопорушення і особи, що його вчинила.

За даними окремих дослідників близько 85 % заяв і повідомлень, що надходять до правоохоронних органів не містять достатніх відомостей для висновку про кримінальне правопорушення [10, с. 88]. Інколи для встановлення ознак кримінального правопорушення необхідно провести певні дослідження виявлених об'єктів. До таких випадків часто відносили виявлення у особи предметів, речовин схожих на зброю, наркотичні засоби тощо. По мірі криміналізації окремих діянь перелік таких об'єктів постійно розширюється, що потребує спеціальних знань для віднесення їх до заборонених. Це може стосуватися віднесення вилучених у особи предметів до спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації та інших об'єктів [11, с. 11-12]. Спробою врегулювати дане питання можна вважати наказ Генерального Прокурора України № 113 від 14.11. 2012 року про внесення змін до Положення про порядок ведення Єдиного реєстру досудового розслідування. Виділяється дві ситуації, що можуть скластися на момент отримання повідомлення про кримінальне правопорушення. У випадку вчинення кримінального правопорушення досудове розслідування розпочинається невідкладно. Очевидно мова іде про достатність відомостей, що вказують на кримінальне правопорушення. Дана ситуація

чітко прописана у КПК України і не може викликати сумніву. Друга ситуація у наказі прописана недостатньо чітко. Для наочності наведемо текст дослівно «Якщо у заяві, повідомленні, всупереч вимогам частини 5 статті 214 КПК України, не наведено достатньої інформації про вчинене кримінальне правопорушення, то для її встановлення проводяться наступні дії: направлення вимоги до установ, підприємств, організацій про надання документів або відповідних даних тощо. Такі дії повинні бути виконані у строк, що не перевищує 7 днів.

При непідтвердженні під час перевірки обставин, які свідчать про вчинення кримінального правопорушення, відповідно до пунктів 1 або 2 частини 1 ст. 284 КПК України приймається постанова про закриття кримінального провадження» [12].

За такої редакції неможливо дійти висновку про те, на якому етапі проводяться передбачені дії для отримання достатньої інформації. Якщо ці дії передують внесенню відомостей до ЄРДР і здійснюються в межах кримінального провадження слід визнати, що початок кримінального провадження не збігається з початком досудового розслідування. У п. 10 ч. 1 ст. 3 КПК кримінальне провадження розглядається як – досудове розслідування і судове провадження, процесуальні дії у зв'язку із вчиненням діяння, передбаченого законом України про кримінальну відповідальність. Якщо початком кримінального провадження вважати не внесення відомостей до ЄРДР, а проведення процесуальних дій у зв'язку із вчиненням кримінального правопорушення можна погодитися з приписом Положення про те, що у разі непідтвердження правопорушення, приймається постанова про закриття кримінального провадження. Якщо відомості все таки були внесені до ЄРДР, який сенс розглядуваних змін до Положення.

Спроба розв'язати проблемні питання, що виникають в процесі внесення відомостей про злочин до ЄРДР відповідає потребам практики і сприятиме виваженому та обґрунтованому підходу до прийняття рішення про початок досудового розслідування. Проте цей порядок має бути врегульований не наказом, а внесенням відповідних змін у ст. 214 КПК України. Не слід вважати цю пропозицію ностальгією за минулим, але можна повернутися до тих термінів, що визначалися в КПК 1960 р. і пройшли перевірку часом. За загальним правилом рішення про внесення відомостей про кримінальне правопорушення, за умови його очевидності, до Єдиного реєстру досудових розслідувань має бути прийняте негайно, але не пізніше 3 діб з моменту внесення до Єдиного обліку. Коли відомостей для прийняття рішення недостатньо, перевірка здійснюється посадовими особами органу внутрішніх справ у строк не більше 7 діб шляхом: направлення вимоги до установ, підприємств, організацій про надання документів або відповідних даних тощо. Це забезпечить надходження до слідчих перевірених відомостей про реальні а не удавані кримінальні правопорушення, звільнить їх від витрат часу на перевірку повідомлень, що не стосуються злочинів.

Висновки. На завершення слід зазначити, що початковий етап досудового провадження потребує подальших наукових досліджень з метою розроблення обґрунтованих пропозицій для його нормативного врегулювання. Внесення відомостей про правопорушення до ЄРДР має бути виваженим, обґрунтованим та законним. Перевірка заяв та повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення має здійснюватися процесуальними засобами, а процесуальне рішення оформлюватися постановою слідчого про внесення відомостей до ЄРДР або передачу матеріалів за належністю (адміністративне або інше правопорушення).

Література:

1. Кримінальний процес : підручник / [Ю. М. Грошевий, В. Я. Тацій, В. П. Пшонка та ін.]; за заг. ред. В. Я. Тація, В. П. Пшонки. – Х. : Право, 2013. – 824 с.; Кримінальний процес : підручник / за заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : Центр учбової літератури, 2013. - 544 с.

2. Кримінальний процес : підручник / за заг. ред. В. В. Коваленка, Л. Д. Удалової, Д. П. Письменного. – К. : Центр учбової літератури, 2013. - 544 с.
3. Кримінальний процесуальний кодекс України. Науково-практичний коментар / За загальною редакцією професорів В. Г. Гончаренка, В. Т. Нора, М. Є. Шумила. – К. : Юстініан, 2012. – 1224 с.
4. Самойлов М. В. Прийняття нового Кримінального процесуального кодексу України: позитивні та негативні риси / М. В. Самойлов, М. І. Карпенко // Актуальні проблеми юридичної науки – 2012 : матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 14 грудня 2012 р.). – Київ, 2012. – С. 468-474.
5. Баганець О. Проблеми в застосуванні КПК 2012 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.baganets.com/public/problemi-v-zastosuvann-kpk-2012-roku.html>.
6. Лобойко Л. М. Реалізація норм чинного КПК України щодо досудового провадження: окремі аспекти / Л. М. Лобойко // Право України. – 2013. - № 11. – С. 22-31.
7. Рябинуна Т. К. Негативные последствия упразднения стадии возбуждения уголовного дела / Т. К. Рябинуна, Я. П. Ряполова // Кримінальне провадження : новації процесуальної теорії та криміналістики : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 18-19 квітня 2013 року, м. Сімферополь-Алушта. – Сімферополь : ДІАЙПІ, 2013. – С. 130-132.
8. Інструкція про порядок ведення єдиного обліку в органах і підрозділах внутрішніх справ України заяв і повідомлень про вчинені кримінальні правопорушення та інші події та положень про комісії, затверджено наказом Міністерства внутрішніх справ України від 19 листопада 2012 р. № 1050 // Офіційний вісник України. – 2013. - № 1. – Ст. 30.
9. Кримінальний процесуальний кодекс України : Науково-практичний коментар / Відп. ред. : С. В. Ківалов, С. М. Міщенко, В. Ю. Захарченко. – Х. : Одиссей, 2013. – С. 427.
10. Бражник Ю. Ю. Стадії кримінального процесу : дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.09 / Бражник Юрій Юрійович. – Запоріжжя, 2014. – 210 с.
11. Мазурков Д. Д. Розслідування незаконних придбання, збуту або використання спеціальних технічних засобів негласного отримання інформації : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец 12.00.09 / Д. Д. Мазурков. – Київ, 2015. – 20 с.
12. Про внесення змін до положення про порядок внесення до Єдиного реєстру досудового розслідування [Електронний ресурс] : наказ від 14.11.2012 р. № 113 / Генеральна прокуратура України. – Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/v0113900-12>.

FIRST STAGE PRETRIAL PROCEEDINGS' REGULATIONS

E.Lukianchikov, B. Lukianchikov

Statement of the problem. The system of criminal proceedings of Ukraine has undergone significant changes in connection with the adoption of the new Criminal procedure code. Today, the criminal proceedings are divided into two parts: pre-trial and trial. If earlier pre-trial proceedings consisted of two stages (initiation of criminal proceedings and preliminary investigation), today there are only a stage of a pretrial investigation. In this connection, in theory and practice there are many questions that have no definite solution that is absolutely natural. Persons who must apply the norms of the code of criminal procedure seek to obtain clear answers to questions that they have, and the answers should give scientists. In individual cases they justify proposals to improve regulatory activities related to the receipt of reports of criminal offences and the adoption of the appropriate procedural decision.

Analysis of recent researches and publications. The problem of the initial pretrial stage always attracted the attention of scientists both in Ukraine and abroad. A significant contribution to its development made by S. V. Borodin, V. G. Goncharenko, A. J. Dubinsky, L. M. Kornev, L. M. Loboiko, V. T. Nord, D. P. Writing, N. Pogoretsky A., Slin'ko S. V., Udalovala, L. D., V. Y. Shepitko, N. Is. Shumylo and others. However, a number of issues concerning the initial stage of pre-trial investigation remains controversial, require further research and solutions.

The purpose of the study. To carry out a comparative analysis of norms of the criminal procedure code, 1960 and the existing criminal procedure code of Ukraine, as well as the opinions of scientists regarding the legal regulation of the initial phase of criminal procedure for the adoption of reports on committed criminal offences by law enforcement agencies and taking appropriate procedural decisions. To develop proposals on improving the legal regulation of such activities.

Presentation of the basic material. Analysis of the applicable criminal procedure code of Ukraine allows to make a conclusion about the distribution of criminal proceedings into two phases – pre-trial and trial proceedings. However, in clause 10, article 3 of the CPC the first part of the production called pre-trial investigation. This raises the question of the relationship between the concepts of pre-trial proceedings and pre-trial investigation. In the determination of criminal proceedings States that its contents are legal proceedings in connection with the Commission of an offence under the law of Ukraine on criminal responsibility (section 10, article 3 of the CPC).

The pre-trial investigation is the first stage of criminal proceedings, agrees with what most scientists [1, p. 23; 2, p. 27]. However, there is another opinion. So V. T. burrows believes that the introduction of information about the committed criminal offense in the Unified register of pre-trial investigations (hereinafter – ERDR) is the first stage of criminal proceedings, but its essence and content of activities does not disclose [3, p. 26].

Under current law, the preliminary investigation, as a stage of criminal proceedings starts from the moment of entering of data on criminal offence in the Unified register of pre-judicial investigations. In this regard some scientists believe the procedure of the simplified [4, p. 468-474].

However, it is on the order of submission of information in eRDR seems insufficiently substantiated. The legislator clearly defines the subjects of criminal-procedural activity, which have the right to make information about the criminal offense in eRDR (investigator, Prosecutor) and the term within which this should be implemented (not later than 24 hours after the submission of statements, reports of its Commission or self-identifying information from any source) (part 1 of article 214 of the CPC).

The vast majority of applications and reports on criminal offences comes to the bodies of internal Affairs, as a rule, their duty unit. Some of these messages do not contain evidence of a crime. They contain information about other offences (administrative, disciplinary, etc). The result of the initial test messages, the information contained in these documents are not confirmed and statements are not forwarded to the investigators for investigation and decision about the necessity of pre-trial investigation and inclusion in ERDR. On this basis, some scientists believe that not all the statements and reports of offenses received by law enforcement agencies are brought in ERDR, and therefore, not always they began the investigation [5]. For this reason, we should support the opinion of L. M. Loboiko, who noted that registration of statements on crimes and registration of crimes are different concepts. Information about the number of criminal proceedings, and accordingly entered in ERDR allegations of crimes indicate that in the conditions of action of the new criminal procedure code significantly more victims than has previously had the opportunity to protect their violated rights in criminal proceedings [6, p. 24].

Other scientists Express concern about growth of number of criminal proceedings 7, 8 times (not taking into account the annual increase in the crime rate in the state), which can not affect the quality of pre-trial investigation, the workload of investigators. This, they note, can

cause staff shortages in law enforcement and unexpected financial costs in the implementation of the new CPC of Ukraine. This may cause the increase in the number of inspections of law enforcement agencies on applications that do not have sufficient legal basis, because even anonymous statements from now on will be verified and entered into the Registry, increase the risk of criminal prosecution of innocent persons, as well as coercive interference in the sphere of constitutional rights and freedoms of citizens [7, p. 132].

The introduction of the information in ERDR should not be viewed solely as the technical work. Primary verification of such reports is carried out by the officials who received them (usually the duty of the internal Affairs body). The purpose of streamline receiving and verification of information on offences coming to the bodies of internal Affairs, by order of the Ministry of internal Affairs of Ukraine dated 19.11.2012 No. 1050 approved the instruction on the procedure of maintenance of the unified accounting bodies and divisions of internal Affairs of Ukraine of statements and messages on perfect criminal offenses and other events [8].

The instruction establishes the procedure for maintaining the unified accounting bodies and divisions of internal Affairs of Ukraine of statements and messages on perfect criminal offenses and other events, as well as the exercise of control over its observance. Making statements and reports on committed criminal offences and other events, regardless of time and place of their execution, completeness of the received data, the identity of the applicant, is available immediately the body of internal Affairs, which received a statement or message about committed criminal offences and other events, or the finding, the investigator or other officer of the internal Affairs body with any source of circumstances that may indicate the Commission of a criminal offence.

Anonymous letters, containing information about committed criminal offences, are recorded only in units of documentary providing and transmitted with resolution of the head of internal Affairs body or the person fulfilling its duties, in a structural unit to use when solving crimes. So, anonymous statements and to report on criminal offences are not automatically entered in eRDR. However, the information they contain does not remain without attention of employees of operative divisions. Verification of information contained in them happens outside of criminal proceedings. This can be done in the means and methods provided for by the Law of Ukraine "On operative-search activity". If scanning of such messages will be the signs of a criminal offense, it will be the basis for the transfer of materials to the investigator and entering the information in eRDR.

In some cases verification of information contained in the statements and messages on criminal offenses is performed by authorized employees of duty units that are defined in the regulations. Duty officer, after receiving a statement or message about the committed criminal offence and other event must immediately register it in the magazine of the Uniform account and guide on a scene is investigative-task force or task force.

Statements or reports of physical or legal persons for criminal offences and other events can be oral or written. Oral statements about the criminal offences recorded in the Protocol, the form of which is annexed to the Instructions. The Protocol is signed by the applicant and the official who took the statement.

The applicant under the signature to warn about criminal liability for knowingly false information about the crime provided for by article 383 of the Criminal code of Ukraine.

Statements and reports may contain different amount of information about the criminal offense. Therefore, the operations duty officer may take certain steps to verify them and obtain additional information that would confirm or refute the presence in act of a crime. In urgent cases can be carried out the inspection of the scene (part 3 of article 214 of the CPC). The availability of such information allows the operations duty officer, at this stage, to separate the statements and reports containing information about crime and after logging SW to transfer them to the head of the investigative unit for inclusion by the investigators relevant information to the Unified register of pre-judicial investigations.

Statements and reports that lack information about the crime, after logging SW duty officer reports to the chief of police for consideration and decision in accordance with the Law of Ukraine "On appeals of citizens" or the Code of Ukraine on administrative offences.

If the chief of police determines that a statement or report containing information about the crime, he on his resolution (not later than one day from the date of registration of the statement in EO) returns in a call center for immediate transmission to the head of the investigative unit. This procedure of checking information about criminal offences creates additional guarantees for the protection of the rights and legitimate interests of both the Complainant and the person against whom they are filed.

Thus, before information about the criminal offense will go to the investigator she be checked by duty officer and subordinate persons, as well as the head of the Department of interior. This reduces the burden on the investigator to focus his attention on actual and not imaginary crimes.

Prior to the adoption of the CPC of Ukraine 2012 similar activities were carried out in the stage of initiation of criminal proceedings, considered as a filter to the pre-trial stage. The period of this test could last up to 10 days and was caused by the objective circumstances of the offence, the need to obtain sufficient information for decision procedural decision. It was limited to procedural remedies, which were named in the law. Like today, the only inquiry to check the information about the crime was the inspection of the scene in emergency cases. The final procedural decision of this review is the resolution on initiation of criminal case or refusal in it. A judgement on the criminal case and taking it to its production testified to the completion of the first stage of criminal proceedings and began pre-judicial investigation.

The current criminal procedure code introduced some changes in this procedure. After checking the statement or report on criminal offence by the operations duty officer passed her investigator, who in the SW log makes a note of the date of its receipt by, position, name and signature, introduced in electronic form, information about the registration number of the magazine YEO, criminal case number, date and time of transfer of the statement or report on criminal offence committed and other developments in the Unified register of pre-judicial investigations. Monitor the integrity of the submitted information provided by the employee of information-analytical support (section 3.13 for Instructions).

Entering investigator information about the criminal offense in the Unified register of pre-judicial investigations should be considered its procedural decision. The investigator is obliged to make information in eRDR not in any way, but only when the statement message or other source may indicate the Commission of a criminal offence. The form of such procedural decisions of the investigator is not consistent with the requirements of part 3 of article 110 of the CCP, according to which it must take the form of a reasoned decision, and its absence makes it impossible to appeal against the fact that the pre-trial investigation [9, c. 427].

Based upon the analysis of the initial information, the investigator concludes that it indicates signs of a criminal offense which requires preliminary investigation and record information in the Unified register of pre-judicial investigations. Since that time, he may apply all the means of cognitive activity, under the criminal procedure code to establish the circumstances of the criminal offence and the person who committed it.

According to some researchers, about 85 % of applications and communications received in law enforcement bodies do not contain sufficient information to conclude that a criminal offence [10, p. 88]. Sometimes to establish signs of a criminal offence, you must undertake some research of the discovered objects. Such cases are often attributed to the identification of objects, substances similar to weapons, narcotics and the like. As the criminalization of certain acts the list of such objects is constantly expanding, which requires special knowledge to justify their prohibited. This may relate to the assignment seized from the persons of subjects for special technical means of secret obtaining of information and other objects [11, pp. 11-12]. Attempt to resolve the issue can be considered as the order of the General Prosecutor of Ukraine № 113

from 14.11. 2012 on amendments to the provision on the procedure of keeping of the Unified register of pre-trial investigation. Two situations that can arise at the time of receipt of report a criminal offense. In the case of a criminal offence pre-trial investigation begins immediately. Obviously we are talking about the sufficiency of information pointing to a criminal offence. This situation is clearly spelled out in the code of criminal procedure and cannot cause doubt. The second situation in order not clearly spelled out. For clarity, we give the text word for word, "If the statement, communication, contrary to the requirements of part 5 of article 214 of the CPC of Ukraine, are not given sufficient information about the committed criminal offence, it performs the following steps: the direction requirements for institutions, enterprises, organizations to provide documents or the relevant data. Such actions must be completed within a period not exceeding 7 days.

While unconfirmed at the time of verification of the circumstances that indicate a criminal offence, in accordance with paragraphs 1 or 2 of part 1 of article 284 of the CPC of Ukraine adopted the resolution on closing of criminal proceedings" [12].

In this edition it is impossible to conclude at what stage they take appropriate steps to obtain sufficient information. If these steps precede the introduction of the information in ERDR and implemented in the framework of criminal proceedings should be recognized that the commencement of criminal proceedings does not coincide with the beginning of the pre-trial investigation. In paragraph 10 of part 1 of article 3 of the code of criminal proceedings is regarded as a pre-trial investigation and court proceedings, procedural actions in connection with the Commission of an offence under the law of Ukraine on criminal liability. If you start criminal proceedings to consider not entering the information in eRDR, and the proceedings in connection with a criminal offence can agree with the notice a Provision stating that in case of non-verification of the offence, adopted resolution on closing of criminal proceedings. If the information were entered in ERDR, what's the point of considering amendments to the Statute.

An attempt to solve problematic issues arising in the process of entering information about a crime in eRDR meets the needs of practice and contribute to a balanced and reasonable approach to the decision on the beginning of the pre-trial investigation. However, this order should be settled not by the order, and the corresponding amendments to article 214 of the CPC of Ukraine. You should not consider this proposal a nostalgia for the past, but you can go back to the time limits specified in the code of criminal procedure of 1960, and passed the test of time. As a General rule, the decision to introduce information about the criminal offense provided his evidence, to the Unified register of pre-judicial investigations must be made immediately, but no later than 3 days from the moment of entering into the Uniform account. When information for a decision insufficient, the check is carried out by officials of the Department of interior within a period not exceeding 7 days by: directions requirements for institutions, enterprises, organizations to provide documents or the relevant data. This will provide revenues to the investigation of proven information about real and not imaginary criminal offences and freeing them from spending time on the messages, not on offences.

Conclusions. In conclusion, it should be noted that the initial stage of pre-production requires further research to develop viable proposals for its regulation. Adding information about the offence in eRDR should be balanced, reasonable and legitimate. Verification statements and reports on committed criminal offences should be procedural tools, and a procedural decision issued by the resolution of the investigator on including information in eRDR or transfer of materials at facilities (administrative offence).

Reference:

1. Kryminal'nyy protses : pidruchnyk / [Yu. M. Hroshevyi, V. Ya. Tatsiy, V. P. Pshonka ta in.]; za zah. red. V. Ya. Tatsiya, V. P. Pshonky. – Kh. : Pravo, 2013. – 824 s.; Kryminal'nyy protses :

- pidruchnyk / za zah. red. V. V. Kovalenka, L. D. Udalovoyi, D. P. Pys'mennoho. – K. : Tsentri uchbovoyi literatury, 2013. - 544 s.
2. Kryminal'nyy protses : pidruchnyk / za zah. red. V. V. Kovalenka, L. D. Udalovoyi, D. P. Pys'mennoho. – K. : Tsentri uchbovoyi literatury, 2013. - 544 s.
 3. Kryminal'nyy protsesual'nyy kodeks Ukrayiny. Naukovo-praktychnyy komentar / Za zahal'noyu redaktsiyeyu profesoriv V. H. Honcharenka, V. T. Nora, M. Ye. Shumyla. – K. : Yustinian, 2012. – 1224 s.
 4. Samoylov M. V. Pryynyattya novoho Kryminal'noho protsesual'noho kodeksu Ukrayiny: pozytyvni ta nehatyvni rysy / M. V. Samoylov, M. I. Karpenko // Aktual'ni problemy yurydychnoyi nauky – 2012 : materialy mizhnar. nauk.-prakt. konf. (Kyyiv, 14 hrudnya 2012 r.). – Kyyiv, 2012. – S. 468-474.
 5. Bahanets' O. Problemy v zastosuvanni KPK 2012 roku [Elektronnyy resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.baganets.com/public/problemi-v-zastosuvann-kpk-2012-roku.html>.
 6. Loboyko L. M. Realizatsiya norm chynnoho KPK Ukrayiny shchodo dosudovoho provadzhennya: okremi aspekty / L. M. Loboyko // Pravo Ukrayiny. – 2013. - # 11. – S. 22-31.
 7. Ryabynyna T. K. Nehatyvnye posledstviya uprazhnenyya stadyy vzbuzhdenyya uholovnoho dela / T. K. Ryabynyna, Ya. P. Ryapolova // Kryminal'ne provadzhennya : novatsiyi protsesual'noyi teorii ta kryminalistyky : materialy mizhnarodnoyi naukovo-praktychnoyi konferentsiyi, 18-19 kvitnya 2013 roku, m. Simferopol'-Alushta. – Simferopol' : DIAYPI, 2013. – S. 130-132.
 8. Instruktsiya pro porjadok vedennya yedynoho obliku v orhanakh i pidrozdilakh vnutrishnikh sprav Ukrayiny zayav i povidomlen' pro vchyneni kryminal'ni pravoporushennya ta inshi podiyi ta polozhen' pro komisiyi, zatverdzheno nakazom Ministerstva vnutrishnikh sprav Ukrayiny vid 19 lystopada 2012 r. # 1050 // Ofitsiyiny visnyk Ukrayiny. – 2013. - # 1. – St. 30.
 9. Kryminal'nyy protsesual'nyy kodeks Ukrayiny : Naukovo-praktychnyy komentar / Vidp. red. : S. V. Kivalov, S. M. Mishchenko, V. Yu. Zakharchenko. – Kh. : Odissey, 2013. – S. 427.
 10. Brazhnyk Yu. Yu. Stadiyi kryminal'noho protsesu : dys. ... kand. yuryd. nauk : 12.00.09 / Brazhnyk Yuriy Yuriyovych. – Zaporizhzhya, 2014. – 210 s.
 11. Mazurkov D. D. Rozsliduvannya nezakonnykh prydbannya, zbutu abo vykorystannya spetsial'nykh tekhnichnykh zasobiv nehlasnoho otrymannya informatsiyi : avtoref. dys. na zdobuttya nauk. stupenya kand. yuryd. nauk : spets 12.00.09 / D. D. Mazurkov. – Kyyiv, 2015. – 20 s.
 12. Pro vnesennya zmin do polozhennya pro porjadok vnesennya do Yedynoho reyestru dosudovoho rozsliduvannya [Elektronnyy resurs] : nakaz vid 14.11.2012 r. # 113 / Heneral'na prokuratura Ukrayiny. – Rezhym dostupu : <http://zakon4.rada.gov.ua/rada/show/v0113900-12>.